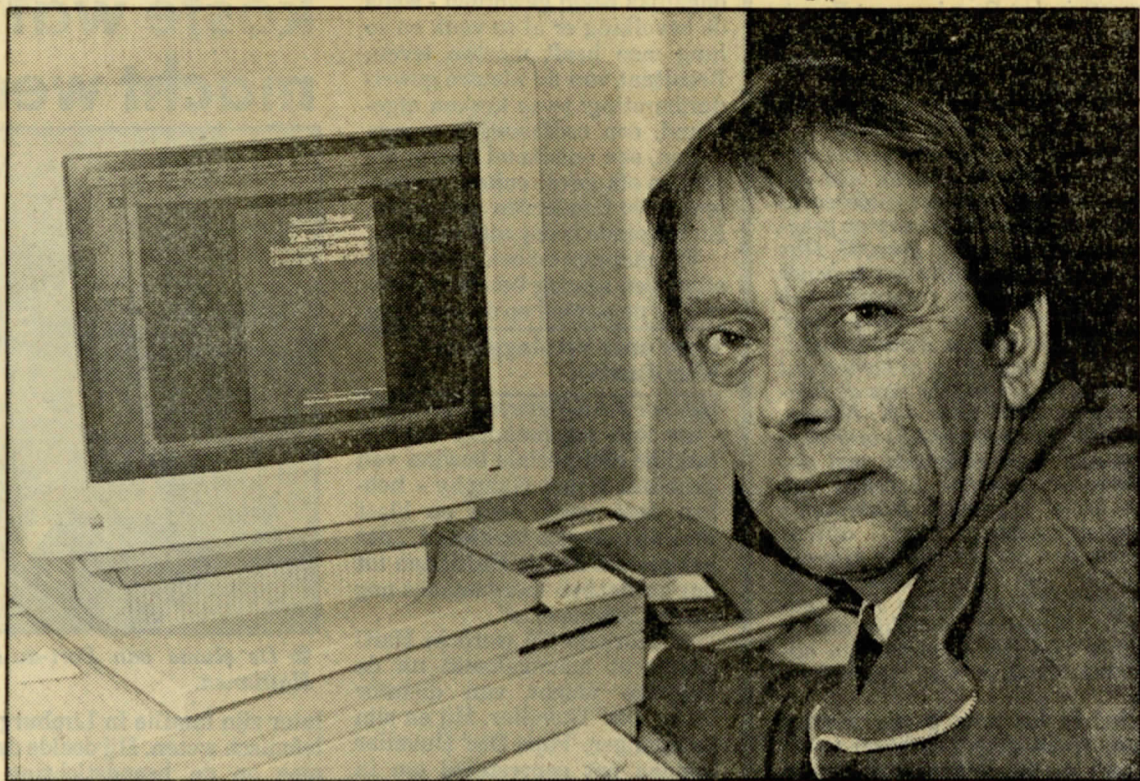

'Groninger zakwoordenboek aanvulling op de Ter Laan'

Nu h
15/9/88

● *Klaas Staal met ontwerp Groninger zakwoordenboek op het beeldscherm* (Foto: Wolter Kobus)

Van een onzer verslaggevers
VEENDAM — "De kracht van het zakwoordenboekje is dat het een handig middel is voor schrijf- en spellingcontrole van Groninger woorden. Het is geen concurrent van het Groninger woordenboek van K. ter Laan. We zien het meer als een aanvulling en vooral als een actualisering." Dat zegt uitgever Klaas Staal (47) uit Veendam over het eerste Groninger zakwoordenboekje dat eind deze maand uitkomt.

Het naslagwerkje bestaat uit ongeveer 12.000 woorden van het Gronings in het Nederlands en nog eens hetzelfde aantal van het Nederlands in het Gronings. Vooral de vertaling van het Nederlands in het Gronings is volgens Staal uniek. "Dat is voor het eerst gebeurd. Het is ontzettend handig voor die mensen die geen Gronings kunnen lezen, maar zich er wel voor interesseren." Inhoudelijk heeft hij zich niet met het woordenboekje bemoeid. Streektaalfunctionaris Siemon Reker is daarvoor verantwoordelijk. Reker staat open voor suggesties en verbeteringen van de eerste druk, omdat de bestudering van de woordenschat eigenlijk dertig jaar heeft stilgestaan. Het boekje, dat 324 pagina's telt, verschijnt in een oplage van 4.000 exemplaren.

"De belangstelling voor het Gronings neemt toe. Dat merk je bijvoorbeeld aan het abonneebestand van het Gronings tijdschrift Toal en Taiken, dat in de laatste twee jaar stormachtig is gegroeid. Ook wordt er steeds meer in het Gronings gepubliceerd. De mensen lezen een artikel en komen dan een woord tegen waarvan ze de betekenis niet weten. Dan is zo'n boekje handig," aldus Staal. Hij is van mening dat door de prijs van f 22,50 het boekje bij een groot

publiek gretig aftrek zal vinden.

Het Gronings leeft volgens Staal voornamelijk bij de wat ouderen mensen. "Op een Grunneger oavond bestaat het merendeel van het publiek uit toeschouwers met grijze kuisen". De streektaal krijgt echter steeds meer belangstelling van jongeren. Dat komt volgens de uitgever mede door de liedjes van wijlen Ede Staal, die overigens geen familie van hem is, maar waarvan hij wel de laatste elpee heeft geproduceerd.

In het zakwoordenboekje, dat ondanks het verschillend gebruik van het Groninger dialect, voor heel Groningen bruikbaar is, komen zo'n 9.000 woorden uit het woordenboek van Ter Laan. Dat telt ongeveer 20.000 woorden. In het zakwoordenboekje zijn zo'n 3.000 nieuwe woorden opgenomen. "Het woordenboek van Ter Laan is uit de jaren twintig. In 1952 is het wat opgepoetst en verscheen er een nieuwe versie. Eigenlijk zijn er in 66 jaar geen vernieuwingen in het woordenboek aangebracht," zegt de Veendammer uitgever. Het grafisch ontwerp van het zakwoordenboekje heeft Staal op zijn computer gemaakt.

Ondanks de vele trefwoorden is het zakboekje opmerkelijk klein gebleven in vergelijking met het naslagwerk van Ter Laan. Dat komt volgens Staal doordat alleen de trefwoorden, de woordsoort en het synoniem zijn vermeld. Desondanks zitten er volgens de uitgever veel schrijvers op het nieuwe naslagwerkje te wachten. Het gaat daarbij met name om de woorden, die moeilijk in het Gronings zijn te vertalen en waardoor de schrijver gedwongen wordt om meer woorden te gebruiken. In het zakwoordenboekje staat volgens Staal het trefwoord.